

ağın

DÜŞÜN VE SANAT DERGİSİ

MART - NİSAN 2001

ağın DÜŞÜN VE SANAT DERGİSİ

Sahibi

Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği Adına
Ahmet DEVİREN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Mehmet ORHAN

Yazı Kurulu
Mehmet ORHAN
Mevlüt ÖKSÜZOĞLU
Ahmet DEVİREN
Prof. Zafer GENÇAYDIN
Asım SEYHUN
S. Selami TAŞBAŞI
İsmail N. BEYDEMİR

Teknik Yönetmen
Ömer ÖZTÜRK

Yazışma Adresi :
Büyük Sanayi 1. Cadde No: 95/10
Tel: 342 47 50 Ulus / ANKARA

Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği,
PTT 101843 no.lu Çek Hesabı
T.C. Ziraat Bankası Ankara Yenışehir Şubesi
Hesap No: 441169

Gönderilen yazılar yayımlansın
yayımlanmasın iade edilmez ve telif ücreti
ödenmez.

Bu dergide yayımlanan yazılardaki fikirler
yazarlarına aittir.

Dergimiz Basın Ahlâk Yasası'na uyar.

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi, Ankara
Valiliğinin 12.09.1991 gün ve 8202 sayılı
yazıları ile ayda bir çıkar.

Yıl: 11 Sayı: 112-113
MART - NİSAN - 2001
Dizgi Mizanpaj : Biçem • 231 22 56
Baskı : HAS-SOY Matbaacılık
Tel : 0.312. 341 59 94

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi Muhabirleri :
İsmail N. BEYDEMİR : Malatya - Ağın
İ. Cengiz YÜCEL : İzmir
Ahmet SAMUR : İstanbul

Kapak Fotoğrafı : Ağın - Aşağıyabanlı Köyü:
Bir görüntü (Yeni hali)

SAYFA

İÇİNDEKİLER

- 3 Acaba Bazen Çok mu İyimser Oluyoruz?
Ankara - AĞIN DERNEĞİ
- 4-5 Bir Uyanışın Destanı
Server TANILLI
- 6 Şehidim (Şiir)
Dr. Galip UZUNCA
- 7 Köylülük Bir Ayrıcalıktır
S. Selami TAŞBAŞI
- 8 Ben Bilemedim - Zamanıdır (Şiir)
Ahmet SAMUR
- 9 Yılmadan - Renkli Dizeler (Şiir)
Mehmet ORHAN
- 10-11 Olayları Karşılarken
Ahmet Remzi ERCAN
- 12 Stad Otelde Gece (Şiir)
Fikret TAYAZ
- 13-14 Kadınlarımız
M. Cavit ALPASLAN
- 15 Anılar (Şiir)
A. Ersan GÜNDÜZ
- 16-17 VII. Olağan Genel Kurul Toplantısı
- 18 Yaban Hayatını Tüketmeyelim
Metehan KARATAŞ
- 19 Güvercinlere Özlem (Şiir)
Ercan ORHAN
- 20-22 Ağın-Kemaliye Yolu Üzerindeki
Arnavut Hanı
Prof. Dr. Ümit SERDAROĞLU
- 23 Ağın Folklorundan Özlem Türküleri (Maniler)
- 24-26 Köyüm Aşağıyabanlı
Şükrü GENCER
- 27 Sağlıklı Hayatın Sırrı Elinizde
Basından
- 28 Yunuslayın
Metin ÖZEL
- 29-30 Ağın Toplantısı
- 31 Doğumlar, Evlenmeler, Ölüm

ACABA BAZEN ÇOK MU İYİMSER OLUYORUZ?

Otuz yıldan beri özlemini çektiğimiz Baraj Gölü üzerinde yapılacak köprüye, sonunda kavuşacak olmanın, toplum ve bireyler olarak, şu günlerde sevincini, heyecanını ve coşkusunu yaşıyoruz. Köprü, Ağın ve çevresi için çok büyük önem taşıyor. Köprü yapıldıktan sonra ulaşım, normal akışı içinde gerçekleşecek, hastalarımız hastanelere, acil işi olanlar ilgili yerlere ulaşacak. Feribot arızalandı, feribot çalışmıyor gibi olumsuz durumlar ortadan kalkacak. Yöre şenlenecek, her şeyden önce, göçler duracak, ilçemiz ve köylerimiz rahat nefes alacak. Diğer bir faydası, turizm gelişecek. Böylece, köprünün sayılamayacak kadar çok yararı olacak.

Ama, acaba bazen, bu yararlarını sayıp dökerken, çok mu iyimser oluyoruz? Çünkü, Keban Barajı yapılmaya başlandığı vakit bizler, çok büyük değişiklikler olacağını ümit etmiş, özlemle beklemiştik. Her yararından önce göl, evlerimizin önüne dek gelecek, ak topraklarımızı yeşile boğacaktı. Tüm yöre, cennetten bir köşe olacaktı. Böylece, yörenin bir turizm merkezi haline dönüşeceğini, Ağın ilçe merkezimizin bir yalı kenti olacağını, her alanda üretimin artacağını umut etmiştik. Artık, kahve köşelerinde vakit öldürenlere yeni iş olanakları açılacaktı. Yeni kooperatifler kurulacak, barajda balıkçılıktan büyük gelir elde edilecek, üretici güçlenecekti.

Ümit edilen bütün bu gelişmelerin başlıca engeli, acaba köprüden yoksun oluşumuz mu? Kesinlikle, olumsuzlukların tümünü birden köprünün yapılmayışına bağlamak doğru olmaz. Baraj

yapıldıktan sonra, yönlendirilen girişimlerin uygun olmayanı, yanlış yapılanı yok mu?

Şu günlerde Devlet Su İşleri (DSİ) Ağın Sulama Projesi gündemde. Bu proje DSİ Genel Müdürlüğü'nce onaylanmış, yatırım listesine alınmış, ödenek sırasına konulmuştur. Gerçekleşmesi halinde, Ağın ve çevresinde tarımsal üretim artacak, geniş iş alanları doğacak diyoruz. Acaba bu alanda da yine aşırı iyimser mi düşünüyoruz? Çalışacak, iş tutacak insan gücümüz o kadar azaldı ki...

Bu projeler, bundan otuz yıl önce gerçekleşseydi, kesinlikle dışarıya göç bu denli çok olmazdı. Ayrıca, yeni canlandırılmaya başlayan seracılıkta ilk adımlar, o yıllarda atılsaydı, Ağın ve çevresi, sebze yetiştiriciliğinde, yılın üç mevsiminde, rahatlıkla dış satım yapan bir yöre olacaktı.

Artık, bu olumsuzluklar üzerinde fazlaca durmaya ve üzüntü duymaya gerek yok. Geçmiş geri getiremeyiz. Sadece, burada bu olumsuz durumlara değinmekteki maksadımız, "tünelin ucunda ışık göründü" diye aşırı iyimser olmamayı vurgulamaktır. Aslında, gerçek olan şudur : Her iki projenin de, Ağın için, son derece gerekli olduğunun bilinci içinde, kazma vuruluncaya ve temel atılınca kadar geçecek süreyi beklemek, umutla beklemek, karamsarlığa düşmeden beklemek en doğru seçenek olacaktır.

ANKARA
AĞIN DERNEĞİ

BİR UYANIŞIN DESTANI

Server TANILLI

Romancının hası, bireyi anlatırken, yanı sıra toplumu da vereni; kişilerden unutulmaz tipler yaratıp evrenselleştirenidir. Anılarını yazanın da dikkat edeceği şeyler var; başta da, kendisini abartmadan büyük akışın içinde yerli yerine oturtması geliyor. Bu ikisini iç içe alıp yazmakda mümkün. **Adnan Binyazar**, Can Yayınları'nda çıkan *Masalı-nı Yitiren Dev*'de bunu yapıyor. Anlattığı, çocukluk anıları; ama onu bir roman havası ve tatlılığı içinde veriyor. O yüzden de, "anı roman" demiş eserine.

Adnan Binyazar'ı okurlara ayrıca tanıtmaya gerek yok. Fikir yazıları, eleştirileri, denemeleri ve Türkçe üstüne kitapları olan yazarımızı okurlar gazetemizde de izliyorlar. Değerli çalışmaları içinde roman yoktu. Şu son eseriyle, o boşluğu da dolduruyor.

Hem de nasıl bir ustalıklarla...

* * *

30'lu yılların ikinci yarısı ile 40'lı yılların içinde geçen bir çocukluk. Çocukluk, düşsel yanımdır; içtenlikle, gülümseyerek anar ve anlatırız. 1934'te Diyarbakır'da gözlerini dünyaya açan bir çocuğun, Diyarbakır - Ağın - Elazığ arasında dolaşan ilk yılları, ekonomik çetinlikler içinde olsa da, eşsiz bir doğada ve düşsel bir ortamda geçer.

İlerde ölümüne "her şeyin ölümü" olarak bakacağı şefkatli bir anası vardır; ancak sorumsuz, daha çok da içkici, dengesiz baba, aileyi dağıtır çeker gider. Bir gün İstanbul'lardan sesi gelir; belki daha iyi olur diye, ana iki oğlunu İstanbul'a yollar. Düş de, çok geçmeden bozulur. Babanın varlığı ile yokluğu birdir. Açlık ve sefalet yılları başlar; iki kardeş, sırtlarında küfeleri hamallık ederler, cam işçiliği yaparlar; ama hiçbir şeyi kurtarmaz bu; sonunda **Polis Recep**'in önyak olmasıyla bir aşçı dükkanında bulunan çıraklık ise, büyük kardeş **Adnan** için düpedüz "işkence yılları"dır. Gün gelir, tutsaklığa başkaldırır, kaçır; İstanbul'dan Ağın'a "26 günde" ulaşır, ana-sına kavuşur.

Bir kurtuluştur bu; çünkü, Ağın'da hiç olmazsa okul yüzü görür. Birkaç yıl sonra, baba da Diyarbakır'a döner; ana da evlendiğinden, okul yaşamı Diyarbakır'da baba evinde sürecektir. Orada, sonra bir başka kasabadaki yaşamın geleceği ise yoktur. Serüven, 1950'de, Dicle Köy Enstitüsü'ne kayıpla son bulur.

Yazar, bu kişisel serüveni -bütün çarpıcılığıyla- anlatırken, arkadaki sosyal tabloyu da ustaca çiziyor; kişileri tipleştiriyor:

Savaş yıllarının yoksul kesimleri daha da ezen İstanbul'unu tanıyorsunuz; bugün de süren “*çalışan çocuklar*” dramını izliyorsunuz. Özellikle Kocamustafapaşa semti –çoğu yoksul– bütün insanlarıyla önünüze getiriliyor: Kahveleri, şenlik yerleri, eskicileri, Sulukule Çingeneleri, oyuncular ve şarkıcıları, bu arada **İsmail Dümbüllü** ve **Hamiyet Yüceses**. Halkın yaşamında eskiye oranla büyük bir değişiklik yoktur: Ama bir günlüğüne de olsa Cumhuriyet Bayramı'nın getirdiği eşitlik ve barışçı havayı siz de soluyorsunuz.

Unutamayacağınız tipler de var: Polis Recep'te insanı, aşçı Usta'da da gerçek bir canavarı tanıyorsunuz; “*insanı hasta iken dövmekten daha çok hoşlanacak kadar*” canavar!

Ağın'a döndükten sonra, köyde - kasabada yaşam, Allahlık halk sağlığı, okul çevresi, öğretmenler, öğrenciler bütün çarpıcılığı ile veriliyor. Öğretmen **Nuri Onat**'ı unutamayacaksınız.

Yazarın, 40'lı yılların Diyarbakır'ı üstüne anlattıkları da pek ilginç ve belge niteliğinde: Sinemaları, umumhanesi, hele hele –içi ve dışıyla– “*Avlu*”su. Onlarca kapının açıldığı “*avlu*”, aynı zamanda “*ortaklaşıcılık ruhu*”nu temsil eder: **Valentino**, **Haco Bibi**, “*Asurlu taş işçisi*” **Möho** ve daha başkaları, unutulmaz tipler. Kabadayılar ve o işitilmemiş küfür edebiyatı; hele futbol da oynayan **Abuzer**'in bir küfrü, o edebiyatın belki de şaheseri. Ancak, düzyeili kültür

alanları da var kentin: Orduevi, Öğretmen Okulu...

1950, bir dönüm noktasıdır: Yazar, bir kasabada, halkın, 14 Mayıs 1950 seçim zaferini yürekten kutlayışını bütün canlılığıyla anlatır. Ama kitap kıyımı da başlamıştır...

Yazar için –o sırada– tek kurtuluş çaresi Köy Enstitüsü'dür; 1950 Eylülü'nde Dicle Köy Enstitüsü'ne kaydını yaptırır. Kendisi de dahil nice değerler yetiştirecektir orası. “*Yoksul bir halkın yoksul çocuklarıydık*” deyip ilk günkü giysi dağıtımını anlatıyor yazar, ağlamaklı oluyorsunuz. Evet öyleydiler; ama sonra oraları kapayıp “*yoksul bir halkın yoksul çocukları*” için imam-hatip okullarını açtılar...

Yazarın güzelim bir Türkçeyle anlattığı kişisel serüvenden olduğu kadar; o serüvenin akıp gittiği sosyal zemin üstüne de öğreneceğimiz çok şey var. Ama kitabın belki asıl çarpıcı yanı, bütün güçlülere karşı direnen bir çocuğun destanı olması. O direnişte kitaplar da büyük rol oynuyor. Böylece eser, bir bakıma, “*kitaplarla uyanış*”ın da bir destanı; hele gençler mutlaka okumalı onu.

Adnan Binyazar'dan, yaşamının öteki yıllarını anlatmasını da bekleyeceğiz.

Bu güzelim eserle bir borç altına girmiş tir...

(19 Ocak 2001 - Cumhuriyet)

ŞEHİDİM

DR. GALİP UZUNCA

Bu gün aşyanını şevkle görmeye geldim
O mübarek kabrine bir yüz sürmeye geldim
Mütevazı lâhdinde ilâhi bir zevk buldum
Türbedarın güllerde bambaşka bir renk buldum.

★

Şehidim! Üç beş gülle bezense de mekânın
Mermerlerle çevrilse o sâkin aşyanın
Sana her türlü zişan ve ihtişam revadır
Lâyık olduğun gerçek yer Cennet-i Alâ'dır.

★

Gün gelip mermer lâhdin bin bir parça olsa da
Kabrindeki üç beş gül harap olup solsa da
Cennet'in çiçekleri açılır sana saf saf
Huriler eder seni hoş bir coşkuyla tavaf.

★

Bu beşer aleminde bir rütben olmasa da
Maddi ganimetlerle ceplerin dolmasa da
Senin yuvan saadet dergâhı bir mekândır
Peygamberin yanında mübarek bir makamdır.

★

Sana senden pâk kefen aransa da bulunmaz
Tertemiz ahvaline asla sual sorulmaz
Yüce Allah'ın mutlu kulusun sen şehidim
Peygamberlerin özel bir dostusun yiğidim.

★

Bu vatan için sen can veren bir cengaversin
Millet için kan veren yüce bir dilaversin
Kevser'in ırmakları "şehidim" diye akar
Cennet'in melekleri sana tazimle bakar.

★

Sen ki vatan ve millet yolunda şehit oldun
O ebedi alemde nur âlâ nurla doldun
Ardından bin bir destan yazılmış olsa sana
Vallahi azdır vatan için yaptıklarına.

★

Bu gün kabrini zevk ve şevkle görmeye geldim
O kutsal toprağına bir yüz sürmeye geldim
Göz yaşlarımla andım mazideki yadını
Naçizane diledim ebedilik şadını.

KÖYLÜLÜK BİR AYRICALIKTIR

S. SELAMİ TAŞBAŞI

Benim yaşımda olanlar, hatta benden 5-10 yaş küçük olupta çocukluk dönemlerini köyde geçirenler yazacaklarını bilirler. Daha genç yaşta olanların ilgisini çekeceğini umarak bu yazıyı yazıyorum.

Eskiden, evlerde kullanılacak sular çeşmelerden taşınırdı. Bazı köylerde çeşme de yoktu. Bazı köylerde, çeşmelerden akan sular köylüye yetmezdi. Bir çok evde su taşımak için kova yoktu, bakraç yoktu. Köylünün ürettiği su kabakları ile sular taşınırdı.

Yol yoktu. Köyler keçi yolu denilen ancak eşekle ve atla gidilebilen yollarla birbirine bağlıydı.

Işık yoktu. Çoğu evde “kor çıra” yanardı. Lamba yakan komşu azdı. Pompalı lüks bir - iki evde vardı. Lüks, köylü için çok lükstü. Düğünler ay ışığının çok olduğu günlere denk getirilirdi.

Tam manası ile kapalı ekonomi düzeni yaşanırđı. Köylü kendi yetiştirdiğinin dışında yiyecek ve giyecek satın alamazdı. Kış aylarında Nermikanlı “Gıldırık Kirve” portakal getirirdi. Yumurta ile değıştirilen bir portakal kişiler arasında pay edilir, yenir, kokusunu almak için kabukları yastık altlarına konurdu.

Köylüde para yoktu, yok denecek kadar azdı. Bizim köyde iki kişinin ikiyüz lirası vardı. Bu para köylünün elinde dönerdi. Borç alan borcunu ödediğı gün bir başkaları o iki kişiye borçlanırdı.

Yıl boyu çalışılır, kıt kanaat geçinebilecek kadar erzak depolanırdı. Bazı ailelerin unu, bulguru sonraki hasata yetişmeden biterdi. Komşular yardım eder, o aileleri açlıktan korurlardı.

Bir evvelki akşam küle gömülen “köz” ile odun tutuşturulur, ateş yakılırdı. Küle gömülü köz yoksa komşudan istenirdi. Onun için “komşu komşunun külüne muhtaçtır” denilir.

Köylü yiyeceğini kendisi üretirdi. üretim tam bir yılda tamamlanırdı. Mayıs ayında pamuk ekilir, mevsiminde çapalanır, otları temizlenir, birkaç defa sulanır, ekim ayına doğru kozalar toplanır, pamuklar

kozalardan ayıklanır, “çırçır” makinası ile tohumlar temizlenir, “hallaçlara” attırılır, “küle” haline getirilir, hanımlar bir kış boyu eğirir, bahara doğru “çezer” dokur, “triğe” koyar, çeşmelerde yıkar “köpüçler”, temizler kurutur, diker giyerlerdi. Okurken yorulduğunuz bütün bu işleri sabırla yaparlardı.

Yamalı olmayan giysiler, ancak düğünlerde, bayramlarda giyilirdi. Köylünün ayakkabısı “çarık”tı. Yemeniler iki pençeden sonra atılırdı, ceketler eskidiğı zaman ters-yüz yaptırılırdı.

Çoğu köylünün yakacağı “tezek” ve “kemre” idi. Yakacak sıkıntısı olduğu için, “Ahır Sekisi” evlerde oturulurdu. Ahırın olduğu bölümün bir kısmı 1,5 metre yükseltilerek yaşam yeri haline getirilir, hayvanların sıcaklığından istifade edebilmek için onlarla birlikte yaşanırđı.

Kurban Bayramları’nda et yenirdi. Sabahları çorba içilirdi. Birkaç evde çay kahve vardı. Zeytini birçok köylü tanımazdı.

Halkevlerinde radyo vardı. Ara sıra gazete gelirdi. Kim gönderir bilmiyorum...

Bütün bu ilkel yaşam ve fakirliğin yanında, bu gün özlemini duyduğumuz güzellikler de vardı. Mevsimler tüm özellikleri ile yaşanırđı. Toprağın cana gelişi, ağaçların çiçek açması, çiçeğin meyveye dönüşmesi, meyvelerin olgunlaşması bir film gibi izlenirdi. İnsani hasletler vardı. Dayanışma, yardımlaşma, çok iyi komşuluklar vardı. İnsanlar neşeli idi, coşku vardı, şaka vardı. İyi günde, kötü günde birlik, beraberlik vardı. Saygı vardı. Acılara tahammül vardı. Sabır vardı.

Şehirlinin dilinde köylü “kıro”dur. Böyle bilindiğimiz için, delikanlılık döneminde köylü oluşumdan utanırdım, eziklik duyardım.

Şehiri, şehirliyi tanıdıktan sonra, düşüncelerim değışti. Şimdi yüksek sesle, hem de iftiharla köylüyüm diyorum. Köyü ve köylüyü tanımak bir ayrıcalıktır bana göre.

BEN BİLEMEDİM

AHMET SAMUR

Sakın sen de küsme dostla vefaya
O belki dalmıştır zevke sefaya
Görüşürüz dedi gelen haftaya
Ayları yıl etmiş, ben bilemedim.

Gönül dost bilip de her dem arıyor
Dost ehli değilmiş beni yoruyor
Can bildiğim, dallarımı kırıyor
Yanlış yol etmiş ben bilemedim.

Acı lokmalarım dostla tatlıydı
Sevgisi içimde katlı katlıydı
Gelin olmuş nazlım gördüm atlıydı
Adımı dul etmiş ben bilemedim.

ZAMANIDIR

Adamın elinde çekiç
Ve bir de keski
Adam, adamca
Tarih yazıyor.

Birinin elinde balyoz
Tuu... demiş
Onu bozuyor.

Adam yazıyor
Biri bozuyor.

Zamanıdır,
Bozana
Tuuu...

YILMADAN

Ölür ise ten ölür
Canlar ölesi değil.
Yunus Emre

RENKLİ DİZELER

MEHMET ORHAN

Seven yürek, sezen başız,
“İyilik” le arkadaşız,
Duyarlı gözlerde yaşız,
Dünyayı sarar sevgimiz,
Dostlar ayrılması değil.

★

Ak alnımız, dik başımız,
Temiz içimiz, dışımız,
Helal lokmadır aşımız
“Doğruluk” la kardeş olduk,
Kopmamız olası değil.

★

Güçsüzü tuttuk, ezmedik,
“Doğru” ya eğri demedik,
Hakkın sofrasında yedik,
Bizden gayri düşünenler,
Düşman sayılası değil.

★

Çatık kaşlarla savaştık,
“Güler yüz” e kucak açtık,
Her haklı davada “baş” tık,
Tehdit, korku, dayatmadan,
Sevenler yılası değil.

Ankara - 1980

DÜN, BUGÜN, YARIN

Dün, yaşam için ödün,
Bugün, gökte ağan bulut,
Yarın, yepyeni bir gün,
Öbür adıyla umut.

ŞİİR-ROMAN

Gün gelir, değişir çağ,
Roman, üst kata çıkar,
Ama, şiir öyle mi ya,
O, lüks villasından bakar,
Bakar güler olanlara.

BOMBOŞ

İşçiler sınıfı terk etti,
Memurlar ortada yok,
Sınıflar bomboş kaldı,
Düşünün durun hocalar.

ÖZLEM

Ölesiye sevgi, ölesiye ekmek,
Var mı öyle yaşam boyu,
Bu iki sevgilinin özlemini çekmek.

DERS

Dün bir rüya,
Yarın hayal,
Ömür kısa
Var sen de ders al.

Ankara - 2001

OLAYLARI KARŞILARKEN

AHMET RAHİMİ ERCAN

Genellikle güncel olaylar karşısında bir tutuşumuz, bir eğilimimiz var. Onların verdiği sevinci de, üzüntüyü de yarınlar için yaşıyor, öyle değerlendiriyoruz çoğunlukla. Güncel kaygılarımız, kuşku ve sevinçlerimiz bizi böylece geleceğe bağlıyor, geleceğe yöneltiyorlar. Bu yolla gelecek için bir beklenti oluşturuyorlar bizde. Olayların verdiği üzüntüyü, gerginlik ya da sevinci yaşarken bunları bir kaynak neden olarak alıyor, gelecek için bir sonuç çıkarıyor, ardından koşulacak bir amaç belirliyoruz kendimize. Olaylara bu denli yaklaşım bir etkinliğe hazırlıyor, giderek bir yaşama gücü, coşkusu veriyor. Bu yönelişimizin doğruluğunu da kendimize göre değişik ölçütlerle test ediyoruz. Olumlu sonuçlar aldıkça kendimize güveniyor, seviniyoruz. Çünkü, bu yolla kendimizde varolan yetenekleri tanıyor, onları geliştirme, kullanma olanağı buluyoruz. Böylece, dış çevre insanı belirli düzeyde uyarıyor, geliştiriyor, etkinliğe ve başarıya yöneltiyor.

Kuşkusuz, olaylar karşısında her insanın tepkisi, etkileşim biçimi, düzeyi değişik oluyor. Ama, tümümüze özgü değişmeyen şöyle bir yanımız, bir tutuşumuz vardır genellikle. Yaşadığımız olayların bir yönünü yarınlarımız için ele alıyor, değerlendiriyor, onlardan yarınlarımız için bir beklentiye giriyoruz. Umut dediğimiz bu beklentilerimiz çok kez yararlı oluyor. Çünkü, umutlarımız yönünden davranışlara yöneliyor, yaşamı etkinlik içinde sürdürüyoruz. Etkinliklerle elde ettiğimiz kazanımlar da dünyamızı yaşamaya değer kılıyor. Bu nedenle beklentilerimiz, belirli sınırlar içinde kalmaları koşuluyla gerekli ve yararlı oluyor. Kişioğlu, geleceği kestirilemeyen beklentiler yerine daha çok yaşadığı günü, onun gerçeklerini ve güzelliklerini duyumsamalı, buna göre yaşamını sürdürme çabasında olmalıdır. Varolan düşünsel ve fizik gücünü, duygularını dağıtmamalı sınırı belirsiz bir gelecek için. Başarısı ve mutluluğu adına insan, bu denge-

yi kurmalı yaşamında. Çünkü, istek ve özelemlerimiz denetlenmeyecek biçimde büyüdükçe, yoğunlaştıkça, onların gerçekleşme olasılığı da azalır. Gücümüzü aşan sınırsız özelemlerin tutsağı oluruz. Varolan olanaklarımızla geleceğe dönük beklentilerimiz arasında olumlu, akılcı bir denge kuramayınca mutsuzluğa, bunalıma düşebiliriz.

Savım yanlış anlaşılmasın. Önerilen dengeli tutum, gelecek için akılcı beklentiler, kişinin yaratıcılığını önlemez asla. Tersine, yeteneklerini daha gerçekçi, gerçekleştirebilme olasılığı yüksek amaçlar için kullanmasına olanak sağlar. Güncel olayları ve koşulları akılcıca karşılayan, değerlendiren, yeteneklerine uygun beklentiler seçen, sınırlayan insan, kuşkusuz bu yolla hem kendisini eğitir, geliştirir hem de sorunlarını çözmede daha güçlü ve başarılı olur.

Başarı ve mutluluk, biraz da kişinin kendini tanımasına, yeteneklerini ve bunların sınırlarını bilmesine, buna göre davranmasına, gerçekçi olmasına bağlıdır. Ne var ki, insan yararsız koşullardan

kurtularak kendisini aşmaya da çalışmalıdır. İnsanın bu davranışı, kendisini aşma uğraşısı, olanaklarıyla yetinme önerisine ters düşmez. Bu çelişmezliği anlayabilmek için, kendini aşma kavramını açık olarak bilmek gerekir. Kendini aşma sözlerini ile insanın kendi yeteneklerinin ötesine geçmesi istenmiyor. Bu olanaksızdır çünkü. Gerçekleşme olasılığı bulunmayan eylem ise, akıl dışıdır. Kişinin kendisini aşması, toplumsal ve fizik çevre koşullarıyla oluşan olumsuz kişilik yapısını sarsması, yıkmasıdır. Varolan yeteneklerini kullanarak yepyeni, daha üstün bir kişiliğe erişmesi, yaşama daha değişik açıdan yaklaşabilmesi, daha başarılı ve mutlu olmasının yollarını açabilme yeterliliğine ermesidir. Ne yazık ki, bu yüce çabayı, başarıyı her insan gösteremez. Böyle bir başarıya ulaşamaz. Böylesi bir kararlılık, direniş ve yeterlilik, her insanda bulunmaz. Bu çok değerli yüce niteliği ancak etkili, başarılı bir eğitim kazandırabilir. Eğitim dizgemizin amaçları yönünden işlevselliği, başarı düzeyi ise, tartışılması gerekli önemli bir sorundur.

STAD OTELDE GECE

Fikret TAYAZ

Yeni yılın Şubat'ı hemşehriler Stad'da,
İçimiz sevgi dolu, omuz omuza yan yana.
Uzak yakın demeden hep buraya koştunuz,
Gönül dostlarınıza yeniden kavuştunuz,

★

Servis temiz düzenli, yemeklerse bol kepçe,
Centilmenler veriyor bu hizmeti otelde.
Ahmet Deviren bey'e binlerce teşekkürler,
Arkadaşlarınızla öğünün, çünkü çalışkan değer.

★

Yörelere örnektir, bizim Ağın gecesi,
Ruhumuza işlemiş birliktelik simgesi.
Beraberlik bir yaşam biçimi içimizde,
Söküp atamazsınız değil ki elinizde.

★

Yarışımız zamana karşı sürüp gidiyor,
Geçen günler bizden de bir şeyler götürüyor.
Ağın'a gönül verdik, gönül koyduk dostluğa,
Böyle verdik yıllarca, böyle çıktık doruğa.

★

Nice geceler için yolunuz açık olsun,
Gelen yıllarımızda gönlümüz sevgi dolsun.
Arkamızdan gelenler bizlerle gurur duysun,
Helal olsun sizlere, ömrünüz uzun olsun.

TEŞEKKÜR

Ailemizin değerli varlığı, iyilik meleği sevgili eşim ve annemiz

LEMAN ÖZMEN'in

2 Nisan 2001 günü vefatı nedeniyle camiye, mezarlığa ve evimize gelerek,
telefon, telgrafla başsağlığı dileklerini ileten, acımızı paylaşan Ağınılılar'a, tüm
akraba, dost ve arkadaşlarımıza teşekkür ve şükranlarımızı sunuyoruz.

Eşi : Güner ÖZMEN

Kızı : Oya ÖZMEN

Oğlu : Hakan ÖZMEN

KADINLARIMIZ...

M. CAVİT ALPASLAN

Yıl 1955... Guleman "Alacakaya" Etibank Şark Kromları İşletmesi. Mayıs'ın serin, yeşili bol ve suları duru akan bir günü, saatler 16 sıraları. Öğrenciler okuldan çıkmış birbiriyle şakalaşıyor. Kız öğrenciler hırkalarını çıkarmış, kollarını bellerine bağlayıp kalçalarından aşağı sarkıtmışlar. Lise-li, ortaokullu öğrencilere özentili. Onlarla birlikte yürüyorum. Okul, sitenin en yüksek yerinde, hemen yüz metre aşağıda lojmanların üstünde hastane var.

Hastane önünde alışılmadık bir kalabalık; saç sakalı birbirine karışmış, şalvarlı, tabanları oto lastiğinden yapılmış ayakkabılı, başları yemenili ve puşulu köylüler. Kimi dizüstü çömelmiş, kimi taşlara ve korkuluklara oturmuş insanlar. Ayakta olanlar da var. Tabakaları ellerinde, ince kıyılmış sarı kehirbar gibi kaçak Bitlis tütünüyle sigara sarıyor, sarılan sigara kağıtlarını dilleriyle ıslatıp yapıştırıyorlar. Atlar, katırlar, eşekler yem torbalarını kafalarıyla sallarken yerlere yığın, yığın tersliyorlar. Genizleri tıkayan dışkı kokusu buğularla etrafa yayılıyor... Ben bu kalabalığın arasından sıyrılıp geçerken, hastane başhekiminin pencereyi tıklattığının farkına varıyorum. Doktor, eliyle gel işareti veriyor. İçeri giriyorum. Doktor, sevimli yüzüyle gülüyor. Ona dikkatle bakıyorum, "Hocam, muayene odasında ilginç bir hasta var, ona bir bakar mısınız?" diyor. Doktoru dikkatle izliyorum, elimden tutup

beni muayene odasına götürüyor. İçeride uzun boylu, üzerinde sarı, kırmızı, yeşil üç etekli Bursa ipeklisinden entari, belinde kısa gümüş sırmadan işlemeli bir kuşak, ayağında kırmızı rugân, gümüş sırma işlemeli iskarpın vardı. Başındaki sırmalı puşu, alından sarkan altınların bir kısmını kapatıyordu. Uzun kirpiklerinin altındaki siyah, pırıl pırıl parlayan gözleri ve uzun saçları, elma yanaklarıyla güzellik yontusu örneği onsekiz - yirmi yaşlarında bir bayan ayakta duruyordu. Genç hanım, biz içeri girince dikkat kesilip bize baktı, yanaştı bir şeyler söylemek istedi. Doktora öylece bakıyordu, çünkü Türkçe bilmiyordu. Doktorun ağzından çıkan bir sese gülüyor, anlamsız tepkiler veriyordu.

Onu orada bırakıp doktorun odasına döndük. O makamına, ben de koltuklardan birine oturdum. Bir reçete yazıp Türkçe anlayan birine verip hastayı yolladı.

Dışarıdaki kalabalık derlenip toparlandı. Saygılı bir şekilde kadını özel koşumlu, bakımlı ata bindirip yolladılar. Doktor gülerek "kimdi bu hanım biliyor musunuz?" dedi. Hayır anlamında yüzüne baktım.

Aradan günler geçmiş, havalar iyice ısınmıştı. Böyle bir gün aynı saatlerde okuldan aşağı inerken, hastane kapısında o günkü kalabalığın aynısı vardı. Tıpkı tekrarlanan bir oyun sahnesi gibi. Kapı önünden geçerken doktor, aynı o günkü gibi pencereyi tıklatıp içeri çağırdı, girdim. O kendi koltuğunda

oturuyordu. Masanın önündeki iki koltuğun birinde bembeyaz, gümüş gibi saç ve sakalıyla çok temiz giyimli, lacivert ceket, beyaz yakasız gömleği ve gene lacivert kumaştan beli plili imam şalvarlı biri oturuyordu. Adam gözleriyle beni selâmladı, Doktor buyur etti, bu kişinin karşısındaki koltuğa oturdum. “ŞEYH MUHİTTİN EFENDİ” dedi. Elini sıktım, şeffaflaşmış, sedef gibi deri altındaki mavimsi damarlar parmaklarıma dokunduğunda, kırılmasından korktuğum, ince cam boru duygusu vermişti bana. Kırış kırış göz yuvarlağındaki fersiz gözleri soluk ve ölgündü.

Adam titreyen elleriyle doktora bir liste uzattı ve tane tane, ağır ağır hafif çıkan sesiyle, “Doktor bey bu ilaç listesini hazırlayıp verirseniz memnun olurum” dedi. Parmaklarıyla dışarıdakileri göstererek, “Şu gördüğünüz adamlar, dünya ve ahiretlerini bana bağlamışlar, bana inanırlar, yaşamlarının bana bağlı olduğunu sanırlar, hastalıklarında benden şifa beklerler, onlara muska yazarım, ben seksen yaşımı aştım, onların inançlarını değiştiremem, bu böyle gelmiş böyle gider. Bundan sonra da düzeltemem” dedi. Aslında, onların bu inançlarından memnun olduğu yüz hatlarından belliydi.

Bu iki olayın birbiriyle ilgisi neydi. O genç ve güzel hanım, Şeyh Muhittin Efendi’nin karısıydı. Haremindeki kaçıncı karısıydı onu bilemem. Şeyh Muhittin Efendi de, 13 Şubat 1925’te dini kurtaracağız diye isyan çıkarıp Diyarbakır, Bingöl, Genç ve Elazığ’ı kana bulayan ŞEYH SAİT’in kardeşi idi.

Yıllardır ülkenin gündemindeki türban olayı, bu öyküye çağrışım yaptırmıştı bana. Üniversite öğrencilerinin türban eylemi yaptıkları sıralarda benden imza ile destek isterlerken; onlara sormuştum, “Şeriat mı istiyorsunuz?” Yanıtları beni çok şaşırtmıştı. “Evet” dediler. Bunun üzerine yeniden sordum, “Peki, kocanızın dördüncü karısı olmak ister misiniz?”, “Allah emretmişse niye istemeyelim, istemeyelim de fahişe mi olalım” demişlerdi. Aynı yanıtı, tanıdık bir yüksek mühendis kız da vermişti.

Cumhuriyet yönetimi, 17 Şubat 1926’da **Medeni Yasa’yı** kabul ederek kadınlarla erkeklerin yasalar önünde eşitlenmesini, 5 Aralık 1934’te Türk kadını **TBMM’sinde seçme ve seçilme hakkını almasıyla** dünyada kadın devrimini en yüksek noktasına ulaştırmıştı.

1950’lerden sonra Köy Enstitüleri’nin ve Halkevleri’nin kapatılması, yerine imam hatip okullarının açılıp, öğretim birliğinin bozulmasıyla Cumhuriyet devrimlerinin kazanımları bir bir yok olmuş, kadınlarımız kendi istekleriyle Şeyh Muhittin’in genç ve güzel karısı gibi kölelik, cariyelik ister duruma gelmişlerdi. Ozanın deyişiyle sözlerime son vereceğim.

“Bizim kadınlarımız,

Korkunç mübarek elleri.

İnce küçük çeneleri, kocaman gözleriyle
Anamız, avradımız, yarımız...”

(Nazım Hikmet)

**SİZ KENDİNİZİ KORUMAZSANIZ
KİM SİZİ KORUYABİLİR?**

ANILAR

A. ERSAN GÜNDÜZ

Cefi'nin suyundan hiç içmediz mi?
Dere bentlerinde çok çimmediz mi?
Kuzuları yapıp Osmanbaşı'na,
Badem gölgesinde hiç yatmadız mı?

Kış yarısı gelende tolik asmadız mı?
Herfeneler yapıp eğlenmediz mi?
Kar yağıp, her taraf beyazlanınca,
Gamalak avına hiç gitmediz mi?

Bal olmuş dutları sallamadız mı?
Yan gelip çarşafa uzanmadız mı?
Mişmişler sararmış, belli yaz gelmiş,
Süyük kenarına çir açmadız mı?

Üzümler kararmış bağlarınızda,
Köhlüler tatlanmış asmalarınızda,
Toplayıp üzümleri saratlarıza,
Betteş'in gözüne hiç dökmediz mi?

Bunca güzelliği yaşayan sizler,
Hâlâ bahçenizde öter bülbüller,
Aklınıza gelince silanız Ağın,
Gidek yurdumuza diyemediz mi?

Sitem ettim diye darılmaıasız;
Yurdunuzdan uzakta hiç durmaıasız,
Her zaman aklımızda, gönlümüzdesiz,
Biz diıoruz bizle birlik olasız.

ANKARA-AĞIN KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

VII. OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISI

Ankara - Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği'nin 7. Olağan Genel Kurul Toplantısı, 31 Mart 2001 Cumartesi günü saat : 13.00'de, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün (TİGEM) Atatürk Orman Çiftliği'ndeki tesislerinde yapıldı.

Toplantıyı, Dernek Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Ahmet DEVİREN açtı. Gündem uyarınca, toplantıda hazır bulunanları, Atatürk ve silah arkadaşları ile, derneğe hizmet edenlerden ebediyete intikal edenler için bir dakikalık saygı duruşuna davet etti. Daha sonra, toplantı Genel Kurul Divanı'nın teşkili için öneride bulundu. Genel Kurul Başkanlığı'na Mehmet ORHAN, Başkan Yardımcılığı'na Altan İLTER, yazmanlığa Oktay YILMAZ seçildiler.

Başkanlık Divanı'nın oluşmasından sonra, gündem üzerinde çalışmalara geçilmeden önce, onur konuğu olarak toplantıyı onurlandıran Karayolları Genel Müdürlüğü Köprüler Dairesi Başkanı Sayın Mehmet BALTACI, Hazine Müsteşarlığı Bütçe Dairesi Başkanı Sayın Ahmet YILDIRIM, Malatya - Ağın Derneği üyesi Sayın Nihat UZUNOĞLU, Elazığ-Ağın Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Fizik Doktoru Sayın Erkan ÜNAL ve Ağın Beyelması köyünden Öğretmen Sayın Mustafa ÖZDEMİR dernek üyeleriyle tanıştırdı. Konuklar saygıyla karşılandılar.

Başkanlık Divanı'nın oluşmasından sonra, gündem uyarınca, Yönetim Kurulu raporu üze-

rinde başkan Ahmet DEVİREN geniş açıklamalarda bulundu. Geçmiş dönemlere ilişkin vergi borcunun, yasal çerçeve içinde kapatılması için, Sayın Ahmet ÇETİN'in çok uğraş verdiğini belirtti. Köprü projesinin gerçekleşmesi için, yönetimin göreve geldiğinden bu yana yaptığı çalışmaları anlattı. Sonra konunun teknik yönünün açıklanmasını Köprüler Dairesi Başkanı, değerli hemşehrımız Mehmet BALTACI'ya bıraktı.

Mehmet BALTACI, dernek yönetimine teşekkür ederek söze başladı ve salonda ilgiyle izlenen konuşmasını yaptı. Köprü yapımının bugüne değin izlediği gelişmeleri, uzun açıklamalarla izah etti ve halen yapılmakta olan teknik çalışmalar üzerinde bilgi verdi: Köprü inşaatının ne tür olması gerektiğinin etüt edildiğini söyledi. Köprü ağırlığının Japonya'da inşa edilmiş olan köprü benzerinde ve bu köprünün Türkiye'deki ilk ve tek köprü olacağını, köprünün kurulacağı yer konusunda Ağın'da çalışma ve araştırma yapılacağını, ihalenin de en kısa sürede gerçekleşeceğini belirtti.

Daha sonra söz alan Ahmet YILDIRIM, Ağın'ın ilçe olarak Türk kültür hayatımızda ayrı bir yeri olduğunu, Türkiye'de üç seçkin ilçe arasında yer aldığını ve bundan onur duyduğunu belirtti. Ardından, Ağın'ın sorunları ve köprü yapımı konularında geniş açıklamalarda bulundu. Ayrıca, Ağın için yapılacak her çalışmaya katılmayı bir görev sayacağını vurguladı.

Söz alan Sayın Gültekin YANDIMATA, köprü ve sulama projelerinden hangisine öncelik verilmesi gerektiği sorusunu yöneltti. Gerek Ahmet YILDIRIM, gerekse Dernek Başkanı Ahmet DEVİREN, köprü projesinin gerçekleşmiş olduğunu, tahsisatının çıktığını ve bunun öncelik kazanmış olduğunu belirttiler.

Daha sonra söz alan Sayın Selami TAŞBAŞI, Sayın Necmi ATALAY, Sayın Asım SEYHUN, Sayın Ruhi TAŞKIN değişik konulardaki çalışmalar hakkında görüş ve düşünceleriyle yapılan yararlı çalışmalar için memnuniyetlerini belirttiler.

Yönetim Kurulu raporunun görüşülmesinin ardından, dernek Denetleme Kurulu raporu denetçi S. Selami TAŞBAŞI tarafından okundu. Daha sonra, Yönetim ve Denetleme Kurulları raporları ile gelir-gider tablosu ayrı ayrı oylanarak ittifakla kabul edildi.

Yönetim ve Denetleme Kurulları'nın ibra-sından sonra, gizli oyla yapılan seçimde, Yönetim Kurulu asil ve yedek üyelerine şu üyeler seçildiler.

ASIL ÜYELER

1. Ahmet DEVİREN
2. Ahmet ÇETİN
3. Mevlüt ÖKSÜZOĞLU
4. Ömer ÖZTÜRK
5. Necmi ATALAY
6. Asım SEYHUN
7. Ahmet DEMİRKOL

YEDEK ÜYELER

1. Bican UYANIK
2. Harun ÇELİK
3. Ruhi SERTTAŞ
4. Mehmet UĞUR
5. Soner BİLGİN
6. Mete ÖZAN
7. Hakan ATALAY

Denetim Kurulu asil ve yedek üyeliklerine seçilen dernek üyeleri :

ASIL ÜYELER

1. S. Selami TAŞBAŞI
2. Ruhi TAŞKIN
3. Mehmet YILMAZ

YEDEK ÜYELER

1. Kemal GÜLİTER
2. Cavit ALPASLAN
3. Aydın ÖZBEN

Seçimlerin ardından, gündemin 8. maddesi "Dilek ve Temenniler"e geçildi.

Necmi ATALAY'ın, Ağın köprüsünün yapımı konusunda hangi aşamaya geldiği sorusuna, Mehmet BALTACI verdiği cevapta, ihale aşamasını ve temel atma işlemlerini, önceki açıklamalara ilaveten detaylı olarak belirtti. Erkan ÜNAL'ın Ağın'da yapılan demekler toplantısına neden katılmadığınız sorusunu, Ahmet DEVİREN, ilgililerle telefonla görüşüldüğünü belirterek yanıtladı.

Söz alan Sayın Mevlüt ÖKSÜZOĞLU, tüm Ağınlılar'ın yöremize sahip çıkmasını istedi. Kendilerinin, başta Yabancı olmak üzere, Ağın'da birkaç köyü yeniden canlandırma çabası içinde olduklarını belirtti.

Başkaca söz alan olmadığından, toplantı, başlangıcındaki gibi sıcak ve samimi bir ortam içinde sona erdi.

YABAN HAYATINI TÜKETMEYELİM

METEHAN KARATAŞ

Üzülerek söylüyorum ki, bilinçsiz insanımız yörenizin dağlık alanlarını sahipsiz bıraktı. Yapılan büyük kırımlar ile yaban hayatı yok denecek kadar azaldı. Yörenizin meşhur kınalı kekliği son çırpınışlarını veriyor. Tavşan zaten hiç kalmadı. O güzelim tarla kuşları, bülbüller, kanaryalar ise, insanoğlunun doğaya müdahalesi ile kaybolup gittiler. Yapay tarım ilaçları, daha birçok kimyasal maddeler, insanların bitmek tükenmek bilmeyen rekabet arzusu, önüne geçilemeyen hızlı teknoloji, doğal olan herşeyin bitmesine göz göre göre tükenmesine neden oluyor gün geçtikçe.

Gün gelecek ki, insanoğlu o teknoloji içerisinde boğulup gidecek, doğaya ihtiyacı olduğunda da artık çok geç kalmış olacak. Çünkü insanoğlu hammaddesini bitirmiş olacak.

Yörenizde avcılık, şuursuz bir şekilde devam ediyor. İnsanımız doğadan öç alırcasına dağlarda ne var ne yok öldürüyor. Belki de en iştahlı yaptığımız şey bu. Başka şeylerde de mesela, kalkınmada, doğamızı zenginleştirmede bu kadar gayretli olsaydık, ülkemizde bazı iyi noktalara imzamızı atmış olurduk. Ama ne acıdır ki, insanımız o enerjisini olumsuz şeylerde kullanmakta, bu da

bazı değerlerimizi yitirmemize neden olmaktadır.

Tek düşündüğümüz şey öldürmek. Ne olursa olsun. İnsanımız hep tüketmek peşinde. Üretim tüketmeyi hiç denemedik, hep elimizde olanları tükettik.

Ne yazık ki, eğitilmiş insanımızın çağ dışı hobisi veya sporu diyebiliriz avcılık için.

Dengeli avlanmak, zamanında bırakmak, az ile yetinmek, şans tanımak, avladığımız kadar da korumak. İşte bu ögelere hiç yer vermedik.

Ben, köyümüzün dağlarına salınmak üzere üretim çiftliklerinden keklik almak için girişimlere başladım. Ağınli hemşehrilerim, daha doğrusu bu konuya duyarlı olan hemşehrilerim. Yaban hayatımızı, çevremizi koruyalım. Siz de benim gibi yapabilirsiniz, doğamızın sahiplerini bağışlayalım. Siz de, köyünüze çiftliklerden yardımlaşma ile aldığımız keklikleri salabilirsiniz. Tabii ki salmak yetmiyor, 2-3 sene sıkı bir avlanma yasası ile yaban hayatımızı belki kurtarabiliriz.

Kınalı kekliğin ötüşünü biraz daha uzatmış oluruz.

DÜRÜMLÜ - 2001

GÜVERCİNLERE ÖZLEM

ERCAN ORHAN

Bir engin denizden açılıp ışığa doğru,
Bir yılgın zevkten gelip sevgiye doğru,
Evrensel aşkların susuzluğundan geleceğe
Çağırma sesleniyorum, mutluluğa gelin.

★

Bir yaşlı çınarın gölgesinde dinlenirken,
Sen bulutlara ermişsin gözlerinle
Gözlerimiz karşı karşıya bulutlarla
Çağırma sesleniyorum, eşitliğe gelin.

★

Derisi delinmiş, minik zırhı delinmiş,
Midesi dopdolu, beyni ise bomboş,
Onlar nasıl karşı kor dolunun sert tanelerine
Çağırma sesleniyorum, adalete gelin.

★

Tertemiz gönüllerinde mutluluk yatan,
Düşlerinde oyuncak, aş, sevgi, umut
Yollarda, bahçelerde, parkta, denizde
Çağırma sesleniyorum, çocukluğa gelin.

★

Barut kokusu sarmış dünyanın her yanını,
Boş kovanlar kirletmiş bütün sokakları,
Artık ne atom bombası, ne nötron
Çağırma sesleniyorum, barışa gelin.

★

Bir çift güvercin uçsa, kanadı kırık, .
Güller dünyayı belese saydam kokuya
Ve güvercinler evreni maviyle kuşatsa
Çağırma sesleniyorum, özgürlüğe gelin.

Ankara - 1985

AĞIN-KEMALİYE YOLU ÜZERİNDEKİ ARNAVUT HANI

Prof. DR. ÜMİT SERDAROĞLU

Not : Bu araştırma ve inceleme, Keban Baraj Gölü oluşmadan önce, 1968-1970 yılları arasında yapılmıştır.

Birkaç yıl sonra Keban Baraj Gölünün suları altında kalacak geniş alanda, 1961 yılından beri çeşitli kuruluşlar tarafından, eski eserler ve yerleşmeler konusunda araştırmalar yapılmış ve bu yüzeysel araştırmalar 1968 yılından başlayarak Orta Doğu Teknik Üniversitesi Keban Projesi adı altında bilimsel çalışma ve kazılara dönüşmüştür. Projenin bir üyesi olarak Elazığ ilinin Ağın ilçesinde ve çevresinde çalışmakta olduğumuz sırada, daha önce gözden geçirilmemiş, geleceğin göl uzantılarında araştırmalar yaptık. Bunlardan birisi sırasında, bu satırların yazarı ile beraber, arkeolog Ahmet TOPBAŞ, Rıdvan İŞLER, Güray YASA ve fotoğrafçı Hasan DEMİR'den kurulu ekibimiz Kemaliye-Ağın yolu üzerinde ve Fırat'ın batı kıyısında kolay fark edilmeyen, halk arasında Arnavut Hanı olarak bilinen bir yapının varlığını ortaya çıkardı.

Yapı bu güne kadar ilgiyi çekmemiş ve araştırılmamıştır. Sahamız olmadığı halde, sular altında kalacağı düşüncesi ve daha sonraki araştırmacılara yardımcı olmak amacı ile tanıtmaya yararlı gördük.

YAPININ COĞRAFİ YERİ : Yapı, Elazığ iline bağlı Ağın ilçesinden, kuzeye, eski Eğin, bugünkü Kemaliye'ye giden yol üzerinde ve Kemaliye'ye yaklaşık olarak 18 Km. uzaklıkta, yol ile Fırat'ın batı kıyısı arasındaki dar şerit üzerindedir. Bulunduğu yerin rakamı 780.00 m.dir. Bu neden ile 840.00 m. kotuna kadar yükselebileceği hesaplanan baraj gölü sularının ilk mevsimde kaplayacağı alanlar arasındadır.

YAPININ ÇEVRESEL DURUMU : Hanın bulunduğu noktada, Fırat (karasu) dar bir vadi içinden akmaktadır. Dolayısı ile akış hızı da yüksektir. Kemaliye'den sonra 25 Km. kadar güneye doğru yarma vadide akan nehrin yatağı daha sonra genişlemektedir. Yapının çevresindeki kayalıklar kristalin kalkerdir. Daha aşağılarda görülen teras konglomerası üst örtüsü burada yoktur. Nehrin iki yakasındaki düz alanlar ancak bir geçide imkan verecek derecede geniş olduğundan; bu arada yerleşme de yoktur. Çevre bitki örtüsü yönünden fakirdir. Orman örtüsü ise gerilediğinden tepeler çıplaktır. Buna rağmen Kemaliye, yapı marangozluğu şöhretini çok eskiden beri koruduğu gibi, ilçede de ilgi çekici yöresel mimarlık örnekleri, Türk ahşap mimarlığının çok azalmış temsilcilerindendir ve araştırılmayı beklemektedir.

YAPININ BUGÜNKÜ DURUMU : Yapının yakın zamanlarda çobanlar tarafından ağıl olarak kullanıldığı içerdeki kalıntılardan anlaşılmaktadır. Motorlu taşıtların, kervanların yerini almasından sonra gerek menziller, gerekse buralardaki han çeşidinden yapılar eski önemlerini yitirdiklerinden, özellikle yolun üzerinde olanlar terk edilmişlerdir. Arnavut Hanı'nın da bunlardan biri olduğu durumundan belli olmaktadır. Yapının üzerinde hiç sıra kalmamıştır. Çatı örtüsü kışın kar ve yağmur sularını tutma yeteneğini kaybetmiş, duman bacaları sökülüp gitmiştir. Yapının içinde ise herhangi büyük bir tahrip olmamakla beraber, ocakların ön ve yanlarının bir kısım taşları sökülüş, girişe göre soldaki dip bölmeye bir duvar

eklenmiştir. İçte de pek az kısımda sıva korunabilmiştir. Ancak yapı planını bütün ayrıntıları ile tespit etmek mümkün olmamaktadır.

YAPININ DIŞ ÖLÇÜLERİ : Han nehir kenarından 20.00 m. kadar uzakta ve ortalama su yüzeyinden 2.00 m. kadar yükseklikte kalker kaya tabana oturmuştur. Dıştan dışa ölçülen geniş yüzde 25.40 m, dar yüzde 11.70 m. dir. Giriş geniş yüzdedir, kuzeydoğuya ve Fırat'a dönüktür. Bu yüzde çatı kolu 4.40 m. dir. Arkada ise sıfıra düşmektedir. Bu yapma bir doldurma sonucu değildir, yapı özellikle yamaca yaslandırılmıştır.

PLAN DÜZENİ : 2.10 m. genişlik ve 2.25 m. yüksekliğindeki kapı, giriş cephesinin tam ortasındadır. Bir eşiği vardır, doğrudan doğruya iç mekana açılmaktadır.

İç mekan boydan boya iki sahına bölünmüştür. Bu bölünmeyi 4 adet ayak sağlamaktadır. 1,05x1,05 m. ölçülerindeki bu ayaklar üstte sivri kemerler ile birbirine bağlanmaktadır.

Giriş sacını içten içe 23,50 m. boyunda ve orta aksa göre 4,90 m. derinliğindedir. Bu alanın tavan yüksekliği orta noktada 3,85 m. dir. Kapının iki yanında olmak üzere 4 adet mazgal deliği biçimli ışık penceresi vardır. Ayakları biri birine bağlayan sivri kemerler derinlemesine de kullanılmış, böylece uzun mekânı bir çeşit bölme yoluna gidilmiştir; ancak meydana gelen bölmelerin genişliklerinde farklar vardır. Buna göre asklar arası açıklıklarda bölmeler soldan başlayarak sırası ile 4,40; 4,80; 4,80; 4,60 m. dirler. Bu ölçülerinde gösterdiği gibi en dar bölmeler, birinci ve beşinci bölmelerdir.

İkinci sahnın, genel ölçüleri ve bölmelerinin ölçüleri yönünden birincinin aynısıdır; fakat arka uzun duvar boyunca sıralanan 5 adet ocak ve bunların önündeki set onu birinciden farklı kılmaktadır. 5 adet ocak yaklaşık olarak bölmelerin ortalarına rastlamaktadır. Yolcuların, ateşin önüne hasır, kilim gibi yaygıları sererek geceledikleri yer olan setin genişliği 1,90 m., yüksekliği 0,70 m dir ve boydan boya devam etmektedir.

Öndeki sahnın bölmelerini aynen burada da buluyoruz. Bütün bölmelerde ayırıcılık ödevini kemerler yapmaktadır; başka eleman kullanılmamıştır.

Birinci ve ikinci mekanlarda iç duvar yüzeyinde görülen taş çıkıntılar, hayvan bağlamaya yaramaktadırlar. Birinci sahnın hayvanlar ve yükler, ikinci sahnın yolcular içindir. Handa yüklük ya da benzer bir bölük yoktur. Düzeni yönünden çok basittir.

YAPI ELEMANLARI :

Kapı: Daha önce ölçülerini verdiğimiz kapı, kalker taşından bir çerçeveye sahiptir. Çerçevenin taşları 0,15 ila 0,25 m. arasında değişen yüksekliktedirler. Çok düzgün kesimli, ince yüz işlemeli olan bu taşlar, sövelerde bir geniş bir dar olarak değişik düzenlenmişlerdir. Kapı üzeri segment kemerlidir. Kemerin taşları genişlikleri yönünden eşit tutulmamışlardır. İçeriye bir eşikle girilmektedir. Pervazlarından, kapının içeriye açıldığı anlaşılmaktadır. Üzerinde kitabe yeri vardır; ancak kitabesi kayıptır.

Işık Pencereleri : Yukarıda sözünü ettiğimiz gibi ışık pencereleri mazgal deliği biçimindedir. Kapının iki yanına ikişer adet yerleştirilmiştir. Plan görünüşü olarak ikizkenar yamuk biçiminde ise de yalnız dördüncü pencere dik yamuğa benzer bir değişiklik gösterir. Pencerelerin taban yüzeyinden yükseklikleri üçünde aynı ve 1,95 m. dir. Soldan birinci pencere ise eğimin bu noktada yükselmesi ve pencereyi belirli yüksekliğe çekme endişesinin sonucu olarak daha yukarıda açılmış ve dış ağız da daha kısa tutulmuştur. Sol ve sağdaki pencere grupları arasındaki açıklıklarda aynı değildir. Pencereler içte tabandan 1,35 m. de başlamaktadır. İç yükseklikleri 0,75 m. genişlikler ise dışta 0,20 m. içte 0,85 m. dir. Pervazları yoktur, moloz taş örgülüdür. Üst kenar, taşımayı sağlamak amacıyla hafif kemerli örülmüştür. Pencerelerden sadece ikisi tonoz aksındadır, diğerleri kaymıştır.

Ayaklar : 1,05x1,05 m. ölçüsündeki ayaklar, oldukça büyük ve düzgün yönü dörtgen taşlardan yapılmışlardır. Yüksekleri fazla değildir. Tabandan 1,05 m. de ayaklık vasıf ve görünüşlerini kaybedip kemer

ve tonoz olarak, yayılarak yükselirler. Buna göre boyutları 1,05 m. olan kare prizma biçimine sahip olduklarını söyleyebiliriz. Dört sıra taştan yapılmışlardır, dışarı doğru 5'er cm. çıkıntı yapan birer kare kaide üzerinde oturmaktadırlar.

Kemerler : Ayaklar sivri kemerlerle birbirine bağlanmaktadır. Boylamasına kullanıldığından soldan itibaren kemer ayağı açıklıkları 3,90; 3,90; 3,90; 3,85; 4,10 m dir. Kemer tepesi yükseklikleri ise yine soldan sıra ile 2,45; 2,35; 2,35; 2,30; 2,55 m. dir. Görüleceği üzere birinci ve beşinci kemerler ortadakilere göre daha yüksektirler. Buna karşılık üzengi çizgileri hepsinde tabandan 1,05 m. yüksekliktedir.

Derinlemesine kullanılmış olan sivri kemerlerde ise kemer ayağı açıklıkları 4,40 ve 4,40 m dir. Kemer tepesi yükseklikleri 2,60; 2,80 m. dir. Set üzerine gelen kemer öndekinden daha yüksektir. Bütün kemerlerde yastık taştan duvarlar ve ayaklarla aynı yüzeyde biterler, ayrıca çıkmaları yoktur. Kemerler düzgün yontulmuş taşlardan yapılmışlardır. Kilit taşlarından birisi üzerine rozet işlenmiştir.

Tonozlar : Kemerler arasında kalan çatı açıklığı, Roma tipi (birbirini kesen iki beşik tonoz) haç tonoz ile kapatılmıştır. Yalnız haç tonozun sırtı keskindir ve kaş kemerlerde gördüğümüz şekilde biçimlendirilmiştir. Bir bakıma Gotik haç tonozuna benzer ise de kaburgasız oluşu ve kaş kemer özelliği dolayısıyla farklıdır. İkinci sahında birinci ve beşinci bölmelerin tonozlarının birinci sahindakiler gibi oluşuna karşılık 2,3.4. Bölmelerin tonozları ortadan geriye beşik tonoz olarak devam ederler ve art duvara birleşirler. Tonozların örttüğü mekanlar kareye yakın dikdörtgendirler, kenarlar arasında yaklaşık olarak 0,35 m. lik farklar vardır. Moloz taştan ve kireç harcıyla örülmüşlerdir. Komşu tonozlar arasındaki boşluklar dolgu ile düzeltilerek üstte bir düz çatı meydana getirilmiş, sonra bu düz çatı ayrıca, çevrede Sal taşı tabir edilen yassı ve geniş kireç taşı levhalarıyla kaplanmış, üzerine toprak serilmiştir. Bu toprağın üzerinde ayrıca bir örtü olup olmadığını söylemek mümkün değildir; fakat uzun süreden beri çatı örtüsünün zayıf

olduğu, iç kısımda tavanda meydana gelmiş yağmur sızıntısı sarkıtlarından anlaşılmaktadır.

Ocaklar : Her bölmeye bir tane rastlayacak şekilde 5 adettirler. Yükseklikleri 2,05 ile 2,25 m. arasında değişmektedir. Genişlikleri 0,65 m. derinlikleri ise 0,50 m. dir. Ocakların kenar taşları oldukça düzgün kesilmiştir. Davlumbazları köşeli ve alt kısımları cep hede taş kemerlidir. Genellikle, alt parçalar 4 taştan oluşmakta, üstteki kısım moloz taş örgü olarak yükselmektedir. Alt ve üst parçalar duvar yüzünden 0,17 m. çıkıntı yapmaktadırlar. Baca genişliği ortalama 0,15 m. dir. Çatıya ulaştığı noktada iç yüzü yassı taşlar yerleştirilmiştir. Çatı üzerinde, daha önce de açıkladığımız gibi külâhı yoktur. Ocak tipleri çevrede bugün bile görülmektedir.

MALZEME VE İŞÇİLİK : Yapıda kullanılan malzeme çevrenin kalker taşıdır. Bağlayıcı olarak iri kum taneli kireç harcı kullanılmış ve duvarların yüzeyi de ince taneli harçla sıvanmıştır. Bir çeşit geçirimsizliği olan toprak, çatı örtüsünün bir parçası olarak kullanılmıştır. Gerek mekanların biçimlendirilişindeki oranlamalarda görülen ihmalkârlık, gerekse kullanılan malzeme ve işçilik, yapının birinci sınıf eser olmadığını açıkça ortaya koymaktadır.

Yukarıdan beri tanıtmaya çalıştığımız yapı basit planı ile pek tanınan bir tip olarak gözükmemektedir. Osmanlı devrine ait, Sinan'ın Gebze'de yaptığı Çoban Mustafa Paşa Hanı, bu yapıya en yakın örneği teşkil etmektedir. Tam ortaya gelmemekle beraber girişi geniş yüzde olan yapı, iki sahlıdır. Sahınlar ayaklarla bölünmüştür. Her bölmenin orta aksında bir pencere ve bu pencerenin iki yanında birer ocak bulunmaktadır. Ocak pencere düzenlemesi her iki geniş yüzde de vardır. Ocaklar tabandadırlar. Yerden yüksek bir set mevcut değildir. Dar yüzlerde mazgal deliği ışık pencereleri, büyük pencerelerin iki yanında olmak üzere kullanılmıştır. 16. yüzyılın ikinci yarısına verilen bu yapı şimdiye kadar tespit edebildiğimiz tek benzeridir. Arnavut Hanı da bu tarihlerde yapılmış olabilir; ancak bu konuda daha belirli sonuçlara gitmek, yeni ve tarihlenebilir örneklerin bulunmasıyla mümkün olabilecektir.

AĞIN FOLKLORUNDAN ÖZLEM TÜRKÜLERİ

7 HECELİ MANİLER

Mendilim sende kalsın,
Sakla koynunda kalsın,
Ben murat alamadım,
Mendilim murat alsın.

Entarisi garadan,
Bir söz duyduğum aradan,
Beni yare kavuştur,
Yeri göğü yaradan.

Şu derede gurt izi,
Çevirdi düşman bizi,
Çeviren düşman olsun,
Hak kavuşturur bizi.

Kırmızı güller ile,
İn de gel eller ile,
Ağam kokun geliyor,
Şu esen yeller ile.

Dam üstünde damımız,
Çifte yanar mumumuz,
Sen orada, ben burda,
Nasıl olur halımız.

Gönül senindir artık,
Beni sevindir artık,
Hasretli gözlerimin,
Yaşını dindir artık.

Şu dağlar olmasaydı,
Çiçeği solmasaydı,
Ölüm Allah'ın emri
Ayrılık olmasaydı.

11 HECELİ MANİLER

Gece bir ay doğdu, diledim dilek,
Ne gader olmasa gamlıdır yürek,
Gel sılaya yarım yüzünü görem,
Üç günlük dünyada hasret mi ölek.

Garşı garşı yaptırayım hanları,
Galdırayım gaseveti, gamları,
Gısmet olur, yar sılaya gelirse,
Naklederim başa gelen halleri.

Duman çökmüş Karadağ'ın başına,
Gurban olam toprağına, daşına,
Vadem yeter gurbet elde ölürsem,
Garip yazın mezarımın daşına.

Sel değilim akam akam durulam,
Yer değilim karış karış yarılam,
Gül değilim deste deste derilem,
Gölgen oldum ardın sıra gezerim.

Yüce dağ başları karsız, dumansız,
Yandım ateşine dinsiz imansız,
Cenneti âlâya giremem sensiz,
Cehennem narına yansak beraber.

Karşı bağda sıra sıra bademler,
Otursun ağlasın yari gidenler,
Ölmesin de sürüm sürüm sürünsün,
Şu gurbet elleri icat edenler.

Çıham dedim Aladağ'ın başına,
Gan garişti gözlerimin yaşına,
Ben dedim Ağın'a birlikte gidek,
Yine koydu Mevlam yalnız başına.

KÖYÜM AŞAĞIYABANLI

TARİHÇESİ : Yöremizin geçmişini belgeselleştiren kanıtlar, baraj nedeniyle yapılan kazılardan elde edilmiştir. 1968-1974 yılları arasında “Keban Gölü Altında Kalan Arkeolojik Yerleşimlerini Kurtarma Projesi” uyarınca, bölgemizde ön yüzey araştırmaları ve 52 kazı yapılarak bu yörenin ES-KİÇAĞ döneminden bu yana yerleşim yeri olduğu kanıtlanmıştır. Köyümüz kalesindeki kalıntılar bunun kanıtı sayılabilir.

Rivayet odur ki, büyüklerimizden dinlediğimiz öyküler, üç kardeşten en büyüğü YABO Aşağıyabanlı’yı, ÇAKIRLI, Ortayabanlı’yı, NAKIRLI, Yukarıyabanlı’yı kendilerine bağlı insanlarla kurarak köylerimizin ilk yerleşenleri olmuşlardır.

SINIRLARI : Köyümüz, çayın bugünkü Baraj Gölü’nün ve Ağın’ın batı yakasında yer alır. Ağın’a 8 km, Arapkir’e 30 km uzaklıkta olup, doğusunda Ecüzlü, Venk, Hastek köyleri ile güneyinde Baraj Gölü, batısında Modanlı, Selamlı, kuzeyinde Ortayabanlı, Yukarıyabanlı, kuzeydoğusunda Küzne köyleri ile sınırlanmıştır.

NÜFUS DURUMU : 1930 yılında yapılan nüfus sayımına göre, 156 kişi, 1965’te 182, 1980’de 60, 1985’te 65, 1990 yılında 43, 2000’de 34 kişi yaşamaktadır.

Köyümüz, 1921 yılında Eğin’e, 1926 yılında Arapkir’e, 1938’de Keban’a, daha sonra 10 Mart 1954 gün ve 8654 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 6324 sayılı yasa ile Ağın’ın İlçe olması ile Ağın’a bağlanmıştır.

Keban Barajı’nın yapımı ile köyümüzün evleri dahil, çay arasındaki verimli tarla, bağ ve bahçelerinin su altında kalması sonucu köyde göç başlamıştır. Ağın, Arapkir, Elazığ, Malatya gibi çevre il ve ilçelerin yanı sıra İzmir, İstanbul gibi büyük kentlere göç eden köy halkı, buralarda kendilerini iyi veya çileli bir yaşamın içinde bulmuştur.

Kişisel fikrim, köylü göç etmeyip bazı komşuların yaptığı gibi “Gunikli” denilen yere yerleşmiş olsaydı, daha iyi olurdu görüşünü savunanlardayım. 1974’lerden, geçen yıla kadar köyümüzde kalarak, köyümüzün fahri bekçiliğini yapan Mahmut Dayı’ya Allah’tan rahmet diler, şükranlarımı sunarım.

İki yıl önce, başta Numan DEMİREL abinin büyük gayret ve teşvikleri ile İzmir’den Müh. Tuncel ÜÇER, Ankara’dan Mevlüt ÖKSÜZOĞLU, İrfan MURAT’ların da çabaları ile köyümüze villa tipi yeni evler yapılmış ve eski güzel köyümüzü canlandırma çabaları başlatılmıştır. Emeği geçen bu arkadaşlarıma ve onlara maddi ve manevi desteğini esirgemeyen köylülerime teşekkürü bir borç bilirim. Adı geçen ve geçmeyen arkadaşlarca (ilgili makamların yardım ve teşvikleri ile) köyümüze yol yapımı başlatılmış, köyümüzün su gereksinimini karşılayacak büyük bir havuzun yapımına da katkıda bulunmuşlardır. Burada Ağın Kaymakamlığı’na, Elazığ Valiliği’ne, Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğü’ne, Köy ve Yol Hizmetleri Müdürlüklerine şükranlarımı sunarım.

* Şükrü GENCER, emekli öğretmen olup, halen İzmir - Ağınlılar Derneği Kurucu Başkanı’dır.

EKONOMİK DURUMU

Baraj yapımından önce köyümüz, Ağın köylerinin en çok sebze yetiştiren köyüydü. Köyle çay arasındaki bitek topraklar, sebze bahçeleri, çay kenarlarında yetiştirilen kavaklıklar, söğüt, çınar ve yoncalıkları ile yemyeşil bir alan oluşturmaktaydı. Yetiştirilen sebzelerden biber (isot), domates (domat), patlıcan (balcan), salatalık (hıyar) Ağın merkezi ve köylerinin, Arapkir ve Keban ilçelerinin sebze gereksinimlerini karşıladığı gibi Elazığ, Malatya illerine de gönderilip köye büyük bir gelir akışı sağlanırdı.

Geçit başında Celal Enişte'min bahçelerini sulayan çay dolabının su çekişi ve çıkardığı ses hâlâ tatlı bir şarkının notaları gibi kulaklarımda çınlamaktadır. Yine Yukarı Çayda Havnalı Mehmet Dayı'nın (Cevat Abinin kayınpederi), Eset Dayı'nın, Hocagilin Şerif Emmi'nin, bağın önünde Nazim Dayı'nın, Kozağa'da Gınalı Mehmet Dayı'nın, Cemal Dayı'nın, Mahmut ve Abdul Dayı'ların, Aşağı Çayda Turan Emmi'nin, Kenan Emmi'nin, Ezem Hocam'ın, Ekrem ve Eyüp Dayı'ların, Aşağı karşıda Küçük Ağa'nın (Kayınpederim olur) sebze bahçeleri, köyümüzün en büyük gelir kaynaklarını oluşturmurdu. Kırsal kesimde ekilen tahıl ürünleri köyümüzün un gereksinimini ve beslenen hayvanların da yiyeceklerini karşılardı. Köylünün boş zamanlarında çayda çeşitli yöntemlerle avladıkları balığın, çay kenarında yakılan ateşle pişirilip, bol salata ile yenilmesi ve bunun sık sık tekrarlanması köyümüze ayrı bir özellik verirdi.

EĞİTİM DURUMU : Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarında, en büyük sorun olan okuma - yazma sorununu ele alan devrimci ATATÜRK, bu sorunu harf devrimi ve askerde bulunan okuma - yazma bilen çavuşlarla ve daha sonra da yörelerindeki okuma - yazma bilen kişilerle çözmeye çalışmıştır.

Köyümüzde 1942 yılına kadar köy camii avlusunda, elleri öpülesi "EĞİTMEN" denilen eğitim

emekçileri ile köy çocuklarına okuma-yazma öğretilerek okuma-yazma oranının hızla artırılması ve toplumun çağdaşlaştırılması amaçlanmıştır. 1942 yılında köyümüze köylü-devlet işbirliği ile ilkokul yapılıp, 5 yıllık eğitime geçmiştir. Köyümüzün ilk öğretmeni olan Bahattin YANDIMATA'dan, günümüze kadar köyümüz eğitimine hizmet veren tüm eğitim emekçilerine teşekkür eder, şükranlarımı sunarım.

Köyümüz ilkokulundan mezun, halk çocuklarına kucak açan KÖY ENSTİTÜLERİ'ne (kuranları, bu okulları açanları, İ. H. TONGUÇ'ları şükranla anıyorum) köyümüz çocuklarından Hüseyin GÜL ve Hilmi TOPALOĞLU (Akçadağ Öğretmen Okulu) girerek köy çocuklarına örnek olmuşlardır. Buradan onlara da saygı ve şükranlarımı sunuyorum. Daha sonra Ağın Orta Okulu'na kaydını yaptırarak mezun olup öğretmen okulu, lise ve yüksek öğrenimini tamamlayan onlarca halk çocuğu yurt hizmetine önemli katkılarda bulunmuşlardır.

Öğretmeninden astsubayına, mühendisinden maliyecisine kadar, köyümüzün yetiştirdiği aydın insanlar gurur kaynağımız olmuştur.

Burada köyümüzdeki din eğitimine de değinmeden geçemeyeceğim. Köyümüzün büyük hocaları, GÜLEFENDİ adı ile anılan değerli hoca ve daha sonra onun büyük oğlu olan EZEM HOCA GÜL, devletten ve köylüden en küçük bir maddi çıkar almadan beş vakit ezan okuyup namaz kıldırılmışlardır. Bununla da yetinmeyip kendi evlerinin bir odasını köy halkına ve çocuklarına tahsis ederek namazların nasıl kılınacağını ve namazda okunacak duaları 7'den 70'e köy halkına öğreterek büyük bir hizmet sunmuşlardır.

Şahsen bende de büyük emekleri olan Hakkın rahmetine kavuşan elleri öpülesi bu seçkin din aydınlarımıza, hocalarımıza rahmet diliyor, manevi huzurlarında saygı ile eğiliyorum.

Ayrıca köyümüze bu kadar hizmetleri dokunan bu yüce insanlara köy halkı olarak vefasız davranmadığımızı itiraf etmek durumundayım. Köy halkının bu iki hocasının ruhlarına bir mevlit bile okutmaları çok düşündürücüdür. RUHLARI ŞAD OLSUN.

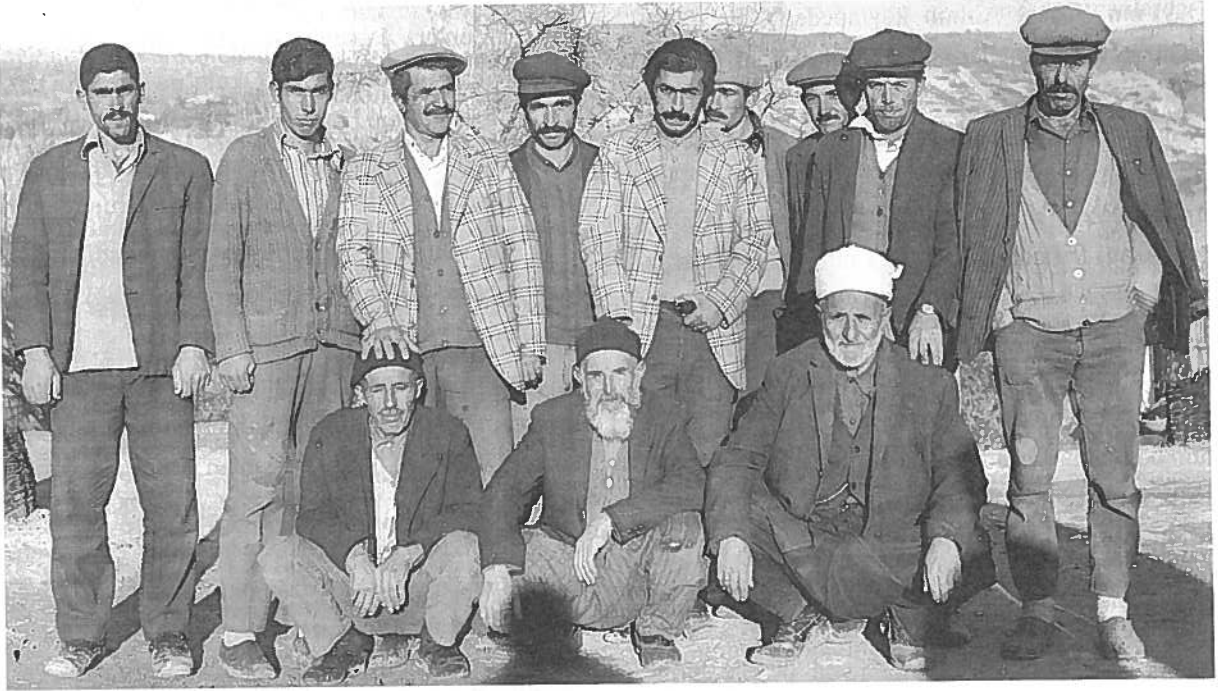
SOSYAL DURUMU : Köyümüzde en aşağıdaki Abdul Dayı'dan en yukarıdaki Şaban Dayı'ya kadar tüm halkı arasında en güzel komşuluk ilişkileri sergilenirdi. Neşeli ve kederli günlerini bir bütün halinde paylaşmaları, imece usulü ile köyün yapılması gerekli işlerinin neşe içinde yapılması ne güzel geleneklerdi. Bazen tatlı şakalar da yapılmaz değildi. Söz gelimi Mevlüt ÖKSÜZOĞLU'nun dedesi GIRMIZI DAYI'nın ıslık çalınmasına çok kızması ve onun kızdırılması, babamın HOPPALA

sözcüğünden kızması ve kızdırılması tatlı şakalar-dan bazılarıdır.

Rahmetli anacağım biraz saftı. Köyümüze uzun yıllar muhtarlık yaparak hizmet eden rahmetli Duran Emmi anneme takılırdı. "Taftulu Hala, Mehemmet Dayı (babam) ellere kala". Annem de "Anaa Duran Efendi O'na yazık değil mi? Ben ellere kalayım" demesi gülüşmelere neden olurdu.

SONUÇ OLARAK : Mahallemiz olan Ortaya-banlı dahil, vefat eden tüm köylülerime rahmet diler, köyümden göç edip çeşitli yörelere yerleşen köylülerime de sevgi ve saygılarımı sunar, yaşamlarında sağlık, esenlik ve mutluluklar dilerim.

Köyümü ve köylümü çok seviyor, hepsini çok özliyorum.

Aşağıda isimleri yazılı Aşağıyabanlı köylülerinden bir grup

Oturanlar: Soldan sağa

- 1- Küçük Ağa (Mehmet Yalçın)
- 2- Köyün Hocası (Ezem Gül)
- 3- Ekrem Murat

Ayaktakiler: Sağdan sola

- 4- Eşref Türkoğlu
- 5- Mehmet Türkoğlu

- 6- Şerif Gül
- 7- Halil Tatlı
- 8- Ersan Gündüz (Köy Öğretmeni)
- 9- Mahmut Yalçın
- 10- Gafur Murat (Köy Muhtarı)
- 11- Ahmet Genç
- 12- Salih Genç

BESLENMEDEN, EGZERSİZDEN VE PSİKOLOJİK RAHATLIKTAN VAZGEÇMEYİN SAĞLIKLI HAYATIN SIRRI ELİNİZDE

Hayatın temel taşları ve sağlıklı, canlı ve üretken olmanın sırrı; doğru beslenme, egzersiz ve psikolojiden geçiyor.

Hayatın bir parçası olan bedensel egzersiz, insanların daha zinde ve sağlıklı olmalarını sağlayan unsurların başında gelir. İnsan metabolizması üç temel üzerinde durursa sağlıklı, canlı ve üretken olabilir. Bu temel noktalardan birincisi beslenme.

Beslenme sistemi bozuk olan bir insanın yanlış gıda alma yüzünden, hormonal sistemi kısa süreli mutluluklar yaşasa da, uzun vadede psikolojik durum ve şişmanlıktan dolayı sağlıklı bir hayata sahip olamaz. Diğer temel etkenlerden egzersiz de, vücut sağlığı ve psikoloji için önem taşıyor. İnsanların davranışlarını ve hayatlarını etkileyen psikoloji de üçüncü temeli oluşturuyor.

Psikolojinin bozuk olması, insanı yemeğe ve hareketliliğe itiyor. Böylece sağlık yavaş yavaş tükeniyor. Egzersiz, beslenme ve psikolojik olarak güçlü ve düzenli bir hayat, insanların hayata bakış açılarının değişmesiyle mümkün.

Küçük yaşlardan başlayarak, gelişim boyunca insanla beraber olan psikolojiye ve metabolizmaya olumsuz etkiler yapan alışkanlıkların bırakılması gerekiyor.

ÖNERİLER

Uzmanlar, kazanılması gereken alışkanlık konusunda şu önerilerde bulunuyorlar :

* Bilinçli bir şekilde yemek yiyelim. Düşünmeden gıda tüketiminin sonunun şişmanlık olduğunu unutmamalıyım.

* Şişmanlık, gerçekten istenmediğinde ve alışkanlıklar bırakıldığında çok kolay mücadele edilebilecek bir durumdur.

* Psikolojik sıkıntılarınızı egzersiz yaparak hafifletmeye çalışın.

* Canınız çikolata istediğinde, sakın kısıtlamayın ama ölçülü ve az miktarda yiyin.

* Hızlı yemenin, hem gıda maddelerinin lezzetlerinin alımını engellediğini, hem de insanı şişmanlığa sürüklediğini unutmayın.

* Vitaminlerin, insan metabolizmasının destekleyici unsurları olduğunu hatırlınızdan çıkarmayın. Ancak, hiçbir vitamin vücuda enerji vermez. Aşırı dozda vitamin kullanmanın sağlığa olumsuz etkisi olabileceğini de unutmayın.

* Egzersiz ve doğru beslenme, şişman olan insanların uygulaması gereken bir hayat tarzı değil, bütün insanların sağlıkları için yapması gereken önemli faktörlerdir.

* Günlük aktivitelerinizi artırıcı yöntemler bulun. Bu yöntemler sayesinde daha dinç olabilirsiniz.

* Uyku sürenizi en geç saat 24.00'te başlatın. Çünkü bu saatten sonra büyümeyi, dinlenmeyi ve yenilenmeyi sağlayan hormonların salınımı mümkün oluyor.

* Dar kıyafetler, korseler, sık kıyafetler eklemelerin ve kas sisteminin zorlanmasına sebep olur.

* Çarşıda gezerken giyeceğiniz veya yürüyüş yaparken giyeceğiniz ayakkabıya dikkat edin.

* Kısa süreli diyetleri sakın uygulamayın, siz vücudunuzdaki yağı kaybetmek için diyet yapıyorsunuz, oysa kısa süreli diyetlerle yağlarınızı değil, yağsız vücut kitlesi dediğiniz kasları kaybedersiniz. Oysa kaslar, insan vücudunda yağı yakan fabrikalardır. Kas kitlesini kaybettiğinizde vücut sallanmaya başlar.

(Basın'dan)

YUNUSLAYIN

METİN ÖZEL

*Kişi önce kendini
Bilmeli Yunuslayın
Bir Allah'ın aşkını
Almalı Yunuslayın.*

★

*Yılmayıp usanmayıp
Günü etmeden kayıp
Kalp gözüyle arayıp
Bulmalı Yunuslayın.*

★

*Kim ki gerçeği bula
Sırlara ermiş ola
Gönül kuşun o yola
Salmalı Yunuslayın.*

★

*Ulu birdir yolu bir
Padişahı kulu bir
Varsılı yoksulu bir
Kılmalı Yunuslayın.*

★

*Us ilmi gönül ilmi
Mana ilmi dil ilmi
Engindedir hâl ilmi
Dalmalı Yunuslayın.*

★

*İşlemeli derine
Gönül hanelerine
Hak Çalab'ın yerine
Dolmalı Yunuslayın.*

★

*Hakkın aşkına amil
Vahdeti vücut hamil
Ya da insanı kâmil
Olmalı Yunuslayın.*

★

*Yanuben tüte tüte
Aşk ilete ilete
Yetmişiki millete
Gülmeli Yunuslayın.*

*Küller ile dağılıp
Arşa kadar ağılıp
Yağmur ile sağılıp
Gelmeli Yunuslayın.*

★

*Sayrıları sağları
Yoklayı ben bağları
Asırları çağları
Delmeli Yunuslayın.*

★

*Gül yarası çekenler
Boyuncuğun bükenler
Gül dibinden dikenler
Yolmalı Yunuslayın.*

★

*Düşünmeli hepsin
Hali nedir hapisin
Yetimlerin kapısın
Çalmalı Yunuslayın.*

★

*Yetimler kalem kaşlı
Olalım bağı başlı
Onlar ki gözü yaşı
Silmeli Yunuslayın.*

★

*Dağarcığı torbayı
Soğan ekmek çorbayı
Ne varsa kardeş payı
Bölmeli Yunuslayın.*

★

*Bu yalancı dünyada
Canlara derken veda
Kubbede hoş bir seda
Kalmalı Yunuslayın.*

★

*Azrail de gelmeden
Haller yaman olmadan
BİR FANİ'yim ölmeden
Ölmeli Yunuslayın.*

AĞIN TOPLANTISI

İlçemiz Kaymakamı sayın İdris AKBIYIK'ın başkanlığında Ağın sorunlarının görüşüldüğü ve dernek yöneticilerinin bizzat katıldığı toplantı, 12.03.2001 tarihinde Ağın'da gerçekleştirildi. Ağın'ın sorunlarının tek tek ele alındığı bu toplantının ilk olması çok önemliydi. Hem tanışma niteliğinde olan hem de Ağın sorunlarının bütün dernek yöneticilerinin de katılımıyla ilk kez ciddi manada masaya yatırılması, Ağın'ımızın geleceğinin tartışılması sevinç vericiydi.

İlçemiz Kaymakamı İdris AKBIYIK; sivil toplum örgütleri olan Ağın derneklerinin destekleri ile ilçemizde çok işler yapılabileceğini ve 12-13 Ağustos 2001 tarihinde yapılması düşünülen Ağın Kültür ve Sanat Şenliğini'nde ilçe yöneticilerinin ve Ağın derneklerinin yardımları ve katkıları ile başarı ile yapılabileceğini vurguladı. Şenliklerin devamı ve dışarıdaki Ağınlılar'ın güzel ilçemize sahip çıkmalarını istedi.

Toplantıya katılan Ağın Derneği İstanbul Şubesi Başkanı Sayın Ahmet ÖZDEM; bütün derneklerin koordineli bir şekilde çalışması ve samimi olunması konusunda görüşlerini açıklarken, Ağın'da yapılması gereken bütün girişimleri İstanbul Şubesi olarak destekleyeceklerini belirtti. Ağın'da düşünülen

Kültür ve Sanat Şenliğinde Ağın Derneği İstanbul Şubesi olarak desteklerini esirgeme-yeceklerini vurgulayarak genç bir yönetici olarak dernek adına söz verdi.

Toplantıya katılan Ağın Derneği İzmir Şubesi Başkanı Sayın İbrahim ULUŞAN; yeni kurulan bir dernek olmalarına rağmen, Ağın'da yapılacak bütün faaliyetleri maddi ve manevi açıdan destekleyeceklerini, özellikle tarım alanında zeytinciliğin gelişmesi için ilk aşamada 300 kadar zeytin fidanının ilçemizde talipli olan çiftçilerimize verebileceğini açıkladı.

Kaymakam İdris AKBIYIK; İlçe Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığınca, ilçemizde tarıma ve hayvancılığa dönük projelerin başarıyla uygulandığını, ilçemizin sağlık, emniyet, eğitim yönünden herhangi bir sıkıntısının bulunmadığını, ilçemizde bir Öğretmen Evinin, bir Misafirhanenin ve Spor Kompleksi'nin yapılmasının, bu kadar temiz suyu bulunan İlçemiz sahillerinin Ağınlılar tarafından işletime açılarak turizme yönelinmesi gerektiğini, ilçemizde baraj gölü sularında yetişen kerevit ve balık yetiştiriciliğinin daha geliştirilmesi için projeler hazırlandığını bildirerek, toplantıya ka-

tilan dernek yöneticilerine ve ilçe yöneticilerine teşekkür etti.

İdris AKBIYIK daha sonra, ilçemizin Türkiye'nin nadir ve güzel ilçelerinden biri olduğunu ve altyapı sorunlarının tümüyle giderildiğini, köy yolları dahil %95'i asfalt olan, elektriği, suyu, telefonsuz köyümüzün olmadığını, kanalizasyon sorununun köylerimizde %95 oranında tamamlandığını, geriye kalan köylerimizde ise Valiliğimizin ve Ağın İlçesi Belde ve Köylere Hizmet Götürme Birliği'nin katkıları ile kısa sürede giderilebileceğini, fakat ilçemizde genç nüfusun çok az oluşunun ilçede yapılacak faaliyetlerde sıkıntı yarattığını vurgulayarak, dışarıda bulunan 40.000 Ağınlının senede 1 ay bile olsa ilçemize gelmelerini ve bir potansiyel oluşturmalarını beklediklerini bildirdi.

Ağın Derneği Ankara Temsilcisinin katılmadığı, fakat tüm alınacak kararlara tümüyle katılacaklarını, yapılacak faaliyetlere maddi ve manevi desteklerini vereceklerini bildirmesi, toplantıya daha da neşeli bir hava kattı. Diğer dernek yöneticileri de üstlerine düşecek görevleri yerine getireceklerini bildirdiler.

Ağın Kültür ve Turizm Derneği Başkanı Sayın Nihat YANDIMATA; merkez oldukları halde dışarıdaki derneklerden tam destek alamadıklarını, Ağın'da yapılacak faaliyet-

lerin diğer Ağın derneklerinin de destekleri ile başarılabilceğini ve onlardan destek geldiği sürece görevi zevkle yapmaya devam edeceğine değinerek, yapılması düşünülen Ağın Kültür ve Sanat Şenliği'ne taraftar olduğunu ve üstüne düşen görevleri yapacağını bildirdi.

Ağın Derneği Elazığ Şubesi Başkanı Sayın Yusuf EJDEROĞLU; derneklerinin yeni bir dernek olduğu halde yapılacak faaliyetlerin derneklerince destekleneceğini, bu tür faaliyetlerle Ağın ilçesinin Türkiye nezdinde tanıtımının daha iyi olacağı düşüncesi ile Ağın Kültür ve Sanat Şenliği'nin yapılması tarafları olduklarını ve Dernek olarak destek olacaklarını vurgulayarak, manevi ve maddi yönde gelecek olan talepleri karşılayabileceklerini bildirdi.

Ağın Derneği Malatya Şubesi Başkanı Sayın Hikmet ŞAHİN; bu tür bir toplantının yapılmasından duyduğu mutluluğu belirtirken Ağın'da yapılması düşünülen bütün işlere dernek olarak destek vereceklerini, ilçemizde bir Öğretmenevi açılması konusunda da çalışmaların başlaması hususunda Belediye Başkanımızın çalışmalarını olumlu bulduğunu ve yapılması düşünülen Kültür ve Sanat Şenliği'ne destek olacaklarını bildirmesinden sonra, söz konusu toplantı sona erdi.

DOĞUMLAR

Mahalle-Köy	Adı Soyadı	Baba Adı	Doğum Yeri	Doğum Tarihi
Tatarağası Mahallesi	M. Murat GENÇOSMANOĞLU	Alper	Kadıköy	26.01.2001
Altınayva Köyü	Yiğit Kürşat OZER	Met	Tarsus	29.09.2000
Öğrendik Köyü	Elif Süde Sucu	Ali	Mersin	01.01.2001
Demirçarik Köyü	Buğra ÖZTÜRK	Murat	Esenler	06.06.2000
Şenpınar Mahallesi	Fahri ÇELİK	Mustafa	Malatya	01.01.2001
Kuzpeçe Mahallesi	Kerem EREN	Beşir	Konak	05.01.2001
Modanlı Köyü	İbrahim AKARCAN	Mustafa	Ağın	06.01.2001
Şenpınar Mahallesi	Sinem ŞENPINARLI	Ahmet	Kırıkkale	13.01.2001
Yedibağ Köyü	Hatice ÇETİN	Şinasi	Balçova	17.01.2001
Akpınar Mahallesi	Ayşe Ceren DURAN	Mürsel	Yalova	24.01.2001
Modanlı Köyü	Ebrar ASLAN	Ceyhan	Bakırköy	07.02.2001
Hacıyusuf Mah.	Şevâl YALÇIN	Unal	Kadıköy	18.02.2001
Şenpınar Mahallesi	Hikmet ERTAŞ	Osman Nihat	Elazığ	01.03.2001
Müd. Hüs.Efen. Mahallesi	İlayda YENTÜR	Özcan	Mersin	16.02.2001
Beyelması Köyü	Meri YÜCEL	Hüseyin	Bakırköy	01.03.2001
Bahadırlar Köyü	Fatma ARSLAN	İbrahim	Mamak	18.02.2001
Pul Köyü	Eren SEYHUN	Zülfükar	Malatya	28.02.2001
Öğrendik Köyü	Fikriye SUCU	İlhan	Yenimahalle	06.03.2001
Modanlı Köyü	Nisa AYCAN	Murat	Ağın	06.03.2001
Beyelması Köyü	Ece SENER	Orkun	Kadıköy	05.02.2001
Saraycık Köyü	Melih KUÇUKER	Oğuzhan	Güngören	13.03.2001

Dünyaya yeni gelen yavrularımıza sağlıklı uzun ömürler diler, ailelerini kutlarız.

EVLENENLER

Mahalle - Köy	Erkeğin Adı Soyadı	Kadının Adı Soyadı	Evlenilen Yer	Evlenme Tarihi
Saraycık Köyü	Hulusi KELEŞTEMUR	Larissa	Esenler	04.04.2001
Uzungil Mahallesi	Pınar SAYAR	Erdoğan TANDAÇ	Karataş	12.12.2000
Altınayva Köyü	Sinan PERKTAŞ	Nesibe KARAMAN	Ümraniye	16.10.2000
Uzungil Mahallesi	Meral HIRIK	Şerafettin ATALAN	Palu	08.01.2001
Beyelması Köyü	Özkan AKSOY	Selma KILIÇ	Malatya	02.11.2000
Beyelması Köyü	Cesarettin CUMURCU	Betül AKSOY	Kadıköy	02.01.2001
Öğrendik Köyü	Meral EKİNCİ	M. Emin KAHRAMAN	Osmaniye	04.01.2001
Dibekli Köyü	Burçak ŞAHİN	Ethem KAYA	Çiftlik Köyü Bala	26.01.2001
Akpınar Mahallesi	Arzu DEMİR	Özgür ARSLAN	Derince	20.01.2001
Saraycık Köyü	Şaziye BİLİR	Eyüp ÇAÇLAYAN	Gelibolu	14.02.2001
Müd.Hüs.Efen.Mah.	Zeynep S. UÇKUNKAYA	Sermet CEBESOY	Şişli	24.02.2001
Saraycık Köyü	Muzaffer İKİNCİ	Reyhan DOĞAN	Zeytinburnu	28.02.2001
Şenpınar Mah.	Tayfun DALSIZ	Naime SİNCE	Gaziantep	12.12.2000
Aşağıyabanlı Köyü	Zeliha TÜRKOĞLU	Erkan SEVİNÇ	Elazığ	13.03.2001
Akpınar Mah.	Recep AYDOĞDU	Dilber KÖSE	Arapkir	26.03.2001
Hacıyusuf Mah.	Savaş KOCA	Gülşen GÖKTAŞ	Şereflikoçhisar	22.03.2001
Saraycık Köyü	Nail KOÇER	Fatma GÜNGÖR	Fethiye	10.03.2001

Yeni evlenen arkadaşlarımızı kutlar, bir ömür boyu mutluluklar dileriz.

ÖLÜMLER

Mahalle-Köy	Adı Soyadı	Doğum Tarihi	Ölüm Yeri	Ölüm Tarihi
Beyelması Köyü	Melâhat ATALAY	01.05.1929	Balçova	03.01.2001
Altınayva Köyü	Hasan Tahsin PERKTAŞ	1334	Altınayva Köyü	12.01.2001
Aşağıyabanlı Köyü	Ulker BELOĞLU	15.01.1940	Konak	10.12.2000
Dibekli Köyü	Zehra AKTAŞER	12.03.1930	İstanbul	09.01.2001
Uzungil Mahallesi	Sıdika SARIGÜL	1327	Ağır	27.01.2001
Beyelması Köyü	Ruhi AKBAY	06.10.1944	Elazığ	23.01.2001
Akpınar Mahallesi	Abdullah YAVUZ	08.10.1932	Altındağ	27.01.2001
Kuzpeçe Mahallesi	Emine DİRLİK	1325	Yenimahalle	31.01.2001
Başpınar Mahallesi	Emine ERTUĞRUL	01.09.1927	Aliğa	24.01.2001
Akpınar Mahallesi	Emine SOYDAM	1332	Kağıthane	26.01.2001
Pul Köyü	Emine BULUT	11.03.1946	Ankara	30.01.2001
Modanlı Köyü	Hacı ÇEKİN	01.03.1928	Modanlı	04.02.2001
Beyelması Köyü	Derya AKBAY	10.09.1975	Ağın	15.02.2001
Müd.Hüs.Ef.Mah.	Yusuf NERGİZ	1929	Küçük Çekmece	05.02.2001
Dibekli Köyü	Gülseven ŞAHİN	1959	Şişli	02.02.2001
Tatarağası Mahallesi	Nevin GENÇOSMANOĞLU	1960	Konya	02.02.2001
Şenpınar Mahallesi	Hasan TAŞBAŞI	1930	Seyhan	25.02.2001
Aşağıyabanlı Köyü	Feyzi OKSUZOĞLU	1935	Buca	14.03.2001
Kuzpeçe Mahallesi	Emine ERBAKAN	1326	Ağın	28.03.2001
Yedibağ Köyü	Mümtaz YILMAZ	1954	İzmir	21.03.2001

Ölenlere Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı dileriz.

AŞAĞIYABANLI KÖYÜ

(Keban Baraj Gölü altında kalmadan 1960 senesindeki görüntü)

Not : Bu derginin ön sayfasında yeniden yapılanmakta olan Aşağıyabanlı Köyü görülmektedir. Bölge insanı doğup büyüdüğü yerleri unutmamakta oradan kopamamaktadır. Bunun en güzel örneği Pagnik yeni adıyla Kaşpınar ve Aşağıyabanlı Köyleri bu gelişmenin öncüleridir. Bölge adına her iki köylülerimize takdirlerimizi ve şükranlarımızı sunuyoruz.

Ankara
Ağın Derneği